

Scénář audio dokumentu Jitka

Rodí se lidé různí – malí, velcí, s nízkým intelektem, bez hudebního sluchu, bez schopnosti vidět, nebo také s úplným ochrnutím určitých částí těla. Jitka se narodila s dětskou mozkovou obrnou, konkrétně s typem kvadruparéza, která pro jedince znamená oslabení všech čtyř končetin. Tento typ onemocnění vzniká u člověka již v těle matky nebo při porodu, plodu se nějakým způsobem poškodí mozek. Dětskou mozkovou obrnu často provází přidružené zdravotní obtíže jako je epilepsie, mentální retardace, autismus nebo sklony k psychickým poruchám jako jsou deprese. Ty vznikají především z nemožnosti jedince se začlenit do společnosti a z jeho zoufalství.

Lidé s určitým typem postižení, ať se jedná o sluchové, zrakové, pohybové, mentální nebo jiné, zůstávají i přes rostoucí snahy o inkluzi na jejím okraji. I přes zvyšující se povědomí o jejich problémech, smutcích i radostech nežijí často životy, jaké by chtěli, a často je to chyba právě nedostatečného pochopení, litujícího přístupu a předsudků, které si společnost vůči těmto lidem vytváří. Přitom každý člověk na světě má určitý svůj handicap, který ho do vyšší či nižší míry nějak ovlivňuje, záleží jen na tom, do jaké míry ho lze zpozorovat.

Na příběhu Jitky, devětadvacetileté dívky, zachytím život člověka s pohybovým handicapem a ukážu, že to vlastně nemusí být vůbec něco zoufalého či smutného. Budu se snažit „zbourat“ určité předsudky a sklony k litování těchto lidí.

Jitka žije s rodiči, psem a králíkem ve valašské vesnici nedaleko Zlína, krásně maluje, poslouchá hard metal, při příznivé situaci se účastní různých festivalů a žije svůj život naplno. S překážkami kvůli své nemoci ji pomáhá široká rodina i její přátelé, kterých má spousty. Se svým velkým srdcem žije Jitka tak, jak by chtěla, svůj handicap vnímá jako limitující věc, se kterou se narodila. Chápe, že se jí nesmí vzpírat ani trucovat, naopak zkouší využívat všech možností, které má.

V dokumentu Jitka bych chtěla poukázat především na všechno již zmíněné – co Jitka dělá, co ji trápí, z čeho má radost a jak svůj handicap vnímá vzhledem ke společnosti. Jsem v kontaktu i s její rodinou, tak počítám i s jejich výstupy – konkrétně například o tom, jaká Jitka je, s čím ji musejí pomáhat a jak celkově jako rodina fungují. Snad se mi podaří spojit přes Jitku i s jejími přáteli. Budu se Jitku snažit zachytit i v osobních rovinách, kdy je sama a dělá věci, co má ráda.

Dokument bude auditivní kvůli své citlivosti. Název Jitka je pouze pracovní, výsledné jméno bych ráda finalizovala až při natáčení nebo zpracovávání dokumentu. Na celé věci budu pracovat během jara. Při natáčení použiji diktafon. Celý dokument bude koncipovaný podobně jako výstup pro dokumentární tvorbu Českého rozhlasu, nejspíše pro Wave nebo Dvojku.

S tématem dětské mozkové obrny jsem se seznámila prostřednictvím informací od Jitky a ze zdravotnických webů. Doma mám i několik knih o životě lidí s postižením, počítám tedy s tím, že před natáčením se s nimi obeznámím, ať neuvedu Jitku, její rodiče nebo sebe do rozpaků. Počítám i s možným kontaktem psychologa/terapeuta, který mi poradí, o čem se bavím a co je příliš osobní.

Tématu pohybového handicapu se věnuje například dokument o skupině The Tap Tap „Postižení muzikou“ nebo regionální tvorba Českého rozhlasu „Můj život s handicapem“. Na rozdíl od vzniklých děl, které jsem našla, chci ale svůj dokument pojmut jako život aktivní a milé dívky, ne jako člověka, který má určitý handicap. I proto chci volit název dokumentu tak, aby divák v podstatě na první dobrou nevěděl, že Jitka je na vozíku a trpí dětskou mozkovou obrnou.